

ישיבת בני"ע "גבעת שמואל"

מידעון

בס"ד, טבת תשפ"ה, שבת פרשת וארא

דברי פתיחה

הרב שרגא פרוכטר, ראש הישיבה

בשל המלחמה הם דחו את שמחת הנישואין. יהונתן בלט במסירות הנפש שלו, בדבקות במטרה ובאכפתיות. לפני המלחמה יזם והקים בשיתוף מספר חברים ועמיתים את ארגון "תקוותנו", ששם לו למטרה להביא לשיח מקרב, להקשבה וצמצום פערים בחברה הישראלית.

השיחה של אביו הבוקר הייתה עשירה בסרטונים ומצגות ובדברי הסבר מרגשים מאלפים ועמוקים. אני חייב להודות שהסיפורים על יהונתן הי"ד ריגשו רבים מהתלמידים ואותי עד לכדי בכי. רבים מאוד מהתלמידים חיכו בסוף השיחה אחד אחרי השני כדי לחבק את אורי. רבים הודו לי על השיחה, ואמרו - "לא שמענו כזאת שיחה המון זמן".

לבני הישיבה היקרים מאוד והוריהם שלום רב.

מה היה השבוע ומה יהיה בישיבתנו???

חרבות ברזל - מלחמת התקומה. בראשית השבוע זכינו לראות בהתרגשות את שובם של 3 השבויים הראשונות. בע"ה ישוחררו 4 שבויים נוספות בשבת או ביום ראשון. כולנו תקווה לראות את כל השבויים והשבויים שבים לביתם במהרה בריאים בגופם ונפשם. כולנו מתפללים מידי יום בישיבה ליציאת השבויים במהרה ומקווים שנזכה לברכת "מתיר אסורים" לכל הנתונים בצרה ובשביה.

החייל יהונתן דויטש הי"ד. הבוקר התקיימה שיחתו המרגשת והמרתקת של אורי דויטש (מנהל המקיף הדתי בבית שאן) על בנו יהונתן דויטש הי"ד - לוחם יחידת מגלן, שהיה מהראשונים שהגיעו לקיבוץ נחל עוז בשמחת תורה, וחילץ עשרות תושבים שהיו נצורים בבתיהם. יהונתן יצא מהקרבות הקשים בנחל עוד בשלום. יהונתן הי"ד נרצח בשנה שעברה בפיגוע דקירה בכביש 90 כשהיה בדרכו לארוסתו. יהונתן היה אמור להתחתן עם אמונה שבוע לאחר שמחת תורה, אך

תאריכים חשובים בתקופה הקרובה:

2

יום שני, ה' שבט 3/2/25 מבחני מועד ב'.

יום שלישי - י"ג בשבט, 11/2/25 טיול מחצית בעוטף עזה בהשתתפות כל תלמידי הישיבה והצוות החינוכי.

יום רביעי - י"ד בשבט 12/2/25 חלוקת תעודות מחצית א'. (תלמידים בתנועת "עזרא", יוצאים ביום זה לנטיעות)

יום חמישי - ט"ו בשבט 13/2/25 טיול נטיעות של תנועת בני עקיבא.

תאריכי הטיולים ונגזרות מהם ישתנו במקרה של מזג אויר סוער, וכמובן תבוא הודעה מסודרת לתאריכים חלויים.

טיול שנתי - כיתות י' טיילו 3 ימים באזור הנגב, נהנו מאוד וב"ה כולם חזרו בריאים, שלמים ומרוצים.

טיול שנתי - כיתות י"ב להרי אילת.

ביום ראשון הקרוב, כ"ו טבת 26/1 יצאו בני כיתות י"ב לטיול שנתי בהרי

אילת. כמובן שתוכנית הטיול פורסמה להורים ולבנים. אנו מאחלים לבנים טיול מהנה ובע"ה שעולם יחזרו לשלום בריאים ושלמים, ומרוצים.

הכנסת ספר תורה בביה"ח תל

השומר. ביום חמישי הבא, א' שבט 30/1 יכניסו ס"ת בבית החולים תל השומר לע"נ של חיילי צה"ל לורפואת פצועי צה"ל. נתבקשנו ע"י הנהלת בית החולים לשלוח קבוצה גדולה של תלמידים למסיבת הכנסת ספר התורה. בע"ה נצא בשמחה למלא שליחות זו.

רישום לישיבה לכיתות ז' תשפ"ו. תהליך הרישום לישיבה יצא לדרך. נפתחה קבוצת וואטסאפ להורי תלמידי כיתות ו' ופורסם הקישור לביצוע הרישום. **בע"ה ביום שלישי הבא כ"ח טבת 28/1/25** יתקיים המועד הראשון לראיונות. אם יש לכם מכרים שמעוניינים לרשום את הבן לישיבה אתם מוזמנים להעביר להם את הקישור הבא:

<https://rishum.app/yba-gvs>

יום פטירתו ה-212 של מייסד חסידות חב"ד - רבי שניאור זלמן מלאדי, בעל התניא.

היום, כ"ד טבת יחול יום פטירתו ה-212 של מייסד חסידות חב"ד - רבי שניאור זלמן מלאדי הידוע בכינוי האדמו"ר הזקן או בעל התניא. אזכיר כאן סיפור ידוע אודותיו הקרוי "התינוק הבוכה": **קול ילד בוכה.**

3

בביתו של רבנו הקדוש האדמו"ר הזקן, גר גם בנו (ממלא מקומו) רבנו דובער, האדמו"ר האמצעי. רבנו דובער הצטיין בכוחות התרכזות העמקה ודביקות מאין כמוהו. בעת לימודו או תפלתו לא היה מרגיש כלום מהמתרחש סביבתו.

פעם, בהיות האדמו"ר האמצעי שקוע בלימודו, ובקרן זווית בחדרו הייתה עריסה ובה תינוק, נפל התינוק מתוך העריסה ופרץ בבכי, אבל אדמו"ר האמצעי לא הרגיש בדבר והמשיך את לימודו.

אולם, אביו, רבנו הזקן, אף שדירתו הייתה בקומה העליונה וגם הוא היה שקוע באותו שעה בלימודו, שמע את בכי התינוק. רבנו הזקן הפסיק את לימודו, ירד ונכנס לחדרו של בנו, הרים את התינוק, טיפל בו והרגיעו השכיבו בעריסה, ולא זז משם עד שראה את נכדו נרדם בשלוח. כל זמן זה לא הרגיש רבי דובער לא באביו ולא בבנו. לאחר זמן ובשעת הכושר הוכיח רבנו הזקן את בנו בהסבירו **אשר לא זו הדרך להיות שקוע בענייני לימוד וכו' עד כדי כך שאין שומע קול ילד בוכה.**

אין לו לאדם להיות כל כך שקוע באיזה ענין שהוא, ויהיה אפילו ענין הכי נעלה, עד שלא ישמע קול ילד בוכה בקרבתו או בסביבתו ואפילו בריחוק מקום. קול ילד בוכה צריך שיגיע לכל אחד ואחת ובאופן שיפסיק השומע מענינו, יטפל בילד הבוכה ויעשה כל התלוי בו למלאות החסר לילד.

מה ניתן ללמוד מסיפור חשוב זה???

אסור להעלים אוזן משוועתם של ילדי ישראל, צריך להפסיק כל עסק וכל לימוד ולטפל בילד הבוכה. ברגע שאנחנו רואים ילד או כל אדם נאנח, בוכה ומחפש עזרה, צריך להפסיק כל דבר, וגם לימוד תורה ולטפל באותו עניין.

פרשת וארא

אחת הפרשות המעניינות ביותר בתורה היא פרשת וארא. פרשה זו עוסקת בעיקר בעניין מכות מצרים. בתחילת הפרשה אנו יכולים לראות עניין שאולי מטריד רבים מאיתנו במשך החיים. כשאנחנו רואים אנשים צדיקים סובלים ולעומת זאת אנשים פחות צדיקים חיים חיי שלווה גדולה, אנו לפעמים פותחים עיניים ושואלים את ה' - מה זה??? מה קורה כאן??? איפה חיי הצדק והיושר, אני שמשתדל מאוד סובל וחברי שלא משתדל בכלל - חי מצויין. לכאורה קושי גדול !!!

חשוב מאוד לקרוא עד הסוף, יכול לעזור לתלמידים רבים!!!!

קשה באימונים וקל בקרב

פרשת וארא פותחת בפסוק "וידבר אלוקים אל משה ויאמר אליו אני ה'". זוהי פתיחה קשה ולא מובנת, הרי ידוע ש- "אלוקים" - זוהי מידת הדין, ו- "ה'" - זוהי מידת הרחמים. א"כ מה רוצה לומר הפסוק שה' מדבר אל משה גם במידת הדין וגם במידת הרחמים או רק באחת מהן?? -מה פירוש הפסוק??

אומרים הפרשנים - שפסוק זה בעצם משמש תשובה לשאלת משה בסוף פרשת שמות.

לאחר שמשה יוצא ורואה את הסבל של עם ישראל, וכל פעם שמשה מגיע לפרעה, פרעה כועס ומקשיח את יחסו לעם ישראל, ואז בני"י צועקים למשה שהם לא מסוגלים יותר - "וַיִּפְגְּעוּ אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אֶהֱרֹן נֹצְבִים לִקְרַאתְךָ בְּצֵאתְךָ מֵאֶת פְּרַעֲהוּ: וַיֹּאמְרוּ אֲלֵהֶם יֵרָא יִקְוֶה עֲלֵיכֶם וַיִּשְׁפֹּט אֲשֶׁר הִבְאַשְׁתֶּם אֶת רִיחֲנוּ בְּעֵינֵי פְרַעֲהוּ וּבְעֵינֵי עֲבָדָיו לְתֵת חֶרֶב בְּיָדָם לְהַרְגֵנוּ", ואז משה פונה אל ה' וצועק - "וַיֵּשֶׁב מֹשֶׁה אֶל יִקְוֶה וַיֹּאמֶר אֲדֹנָי לָמָּה הִרְעַתָּה לָעַם הַזֶּה לָמָּה זֶה שְׁלַחְתָּנִי....."??

על כך עונה ה' למשה את הפסוק הראשון שפותח את פרשת וארא "וַיִּדְבֹר אֱלֹהִים אֶל מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי יִקְוֶה" - מה התשובה הזו, כיצד פסוק זה מתרץ את שאלת משה לה', הרי זו תשובה שממש לא

כיוצא בזה, ישנה דוגמא נוספת שמופיעה בפרשת כי תשא : משה רבינו מבקש מה' - **"הודיעני נא את דרכיך"**, ועל כך באה התשובה - **"וראית את אחורי ופניי לא יראו"**. זה ממש לא מובן !!! משה מבקש לדעת כיצד ה' פועל בעולם, ועל כך עונה לו ה' "וראית את אחורי ופניי לא יראו", זוהי ממש תשובה לא הגיונית ולא מובנת, מה פרוש : "פניי" "אחורי" ויותר מכך - הרי תשובה זו לא עונה על השאלה???

אלא צריך לפרש כך : אדם חי בעולם תקופה קצרה - במקרה הטוב עד גיל 120, והאדם שחי תקופה מוגבלת בעולם אינו יכול לראות את כל השתלשלות המאורעות בכל הזמנים, ולכן לפעמים לאדם יש שאלות, כמו **"מדוע דרך רשעים צלחה"** (ירמ'ה י"ב-א') או השאלה - **"מדוע צדיק ורע לו רשע וטוב לו"** (מסכת ברכות ז'), ועוד קושיות נוספות שהאדם מתקשה בהם במשך שנות חייו ויש לו שאלות על התנהלות ה' בעולם.

אילו היו לאדם עיניים לראות למרחוק, לראות גם את התקופה העתידית, הוא היה רואה שה' יתב' מסדר את הכול באופן הטוב ביותר.

משל למה הדבר דומה??? - לאדם שנולד במדבר ומעולם לא ראה כיצד זורעים באדמה ואח"כ קוצרים, ופתאום הוא רואה בני אדם לוקחים גרעיני תבואה וקוברים אותם באדמה ולאט - לאט הם הולכים ונרקבים באדמה. בוודאי שהאדם יביט על אלו שזרעו באדמה כמשוגעים, שהרי הכול הולך ונרקב?? אבל, כשיראה לאחר זמן את **כול** התהליך של הזריעה...הנביטה.... צמיחה ואח"כ את הקצירה - הוא יבין שכול התהליכים שהוא עשה היו צורך לכך שהתבואה תצא בסופה משובחת. האדם יבין רק בסוף - שהתהליך היה מושלם, וגם הריקבון בהתחלה היה לצורך הזרעים שיצאו לבסוף - משובחים.

על פי ההסבר הזה אנו מבינים את הפסוק המפורסם מאוד בספר בראשית **"וירא אלוקים את כל אשר עשה והנה טוב מאוד"**, כדי שה' יתב' יראה שהבריאה הייתה טובה, הוא מסתכל בסוף על כל התהליך שהיה בששת ימי המעשה, הוא מסתכל על הבריאה מתחילתה ועד סופה - ורק אז ה' יכול לומר בביטחון גדול - **"והנה טוב מאוד"**. לעומת ה' יתב', אנחנו בני האדם מוגבלים, אנחנו חיים תקופה מסויימת, זמן קצוב בתוך העולם כולו ולכן אנחנו לא יכולים לראות את השלמת התהליכים, ולכן יש לפעמים שאלות שמתעוררות אצל האדם, למה ה' עשה כך ולא אחרת? אני לא מבין את התהליך..... אלו שאלות לגיטימיות שהרי אנו לא חיים את כול התקופה אלא רק חלק קצר ממהלך הדורות.

ועתה נחזור לפרשתנו :

כשמשה רבנו רואה שה' שלח אותו להוציא את בני ישראל מארץ מצרים, הוא רואה **ברגע זה** שהוא עושה רק נזקים שהרי פרעה מרגע זה מקשה את ליבו ומקשה מאוד את העבודה על עם ישראל, ואז משה שואל את ה' - **"למה**

הַרְעָתָה לְעַם הַזֶּה לְמָה זֶה שְׁלַחְתָּנִי.....?? " משה טוען שהעם בוכה ומתאוננים על שליחותו, כי כרגע פרעה מתנכל אליהם יותר, ואז משה מתלונן לה' על כך, הרי שלחת אותי להוציא את עם ישראל ממצרים, "למה שלחתני", הרי מאז שהגעתי לפרעה, פרעה רק מקשה את ידו על עם ישראל והם כועסים עליי??

6

ואז משיב לוה' – "וידבר אלוקים אל משה" – במידת הדין, "ויאמר אליו אני ה'" – וזו כידוע מידת הרחמים. מה כוונתו של ה' באמירה זו? מידות הדין והרחמים אין אלו 2 מידות נפרדות, אלא מידת הדין משמשת בעצם כהקדמה למידת הרחמים, וזה פרוש הפסוק " וידבר אלוקים..... אני ה'" – רק השעבוד הקשה שקיים בתחילת הדרך מביא לבסוף לגאולה השלימה. וזה מה שה' עונה למשה על השאלה – "הודיעני את דרכיך", ועל כך עונה לו ה' – "וראית את אחורי ופני לא יראו" – תוכלו להבין את המהלכים שלי רק בסוף הדרך, בסוף התהליך ולא בהתחלה. פניי – לא יראו, לא תוכלו להבין, אבל אחוריי – יראו, בסוף התהליך תוכלו להבין את כל מה שהתרחש בעבר.

מהלך זה פותר לנו המון שאלות אמוניות ותהיות על החיים. בצבא ישנה אמירה שאומרת – "קשה באימונים קל בקרב", תמיד יש קושי בהתחלה אך לבסוף מובן שההתחלה הייתה חייבת להיות קשה מאוד כדי שבסוף יהיה קל.

כך גם לגבי יציאת מצרים. אומר ה' למשה – עכשיו באמת זה נראה – "הרעתה לעם הזה", אך בסוף יהיה טוב, מידת הדין נצרכת בהתחלה כדי להגיע בסוף לגאולה השלימה.

בניי היקרים מאוד :

פעמים רבות עומדים אנו לפני קשיים כאלו ואחרים. פעמים רבות שואלים אותי (וגם הבוקר שאל אותי תלמיד) – בשביל מה ללמוד כ"כ קשה, למה כ"כ הרבה שעות לימוד?? למה ימים ארוכים של לימודים?? למה צריך 5 יח"ל במתמ', וכי לא ניתן לצמצם את שעות הלימודים וללמוד פחות??

בסוף התהליך – לאחר סיום י"ב, לאחר שהבנים מקבלים תעודות בגרות איכותיות ומזוודת ערכים ענקית, ואז הם יוצאים לעולם ורואים שפותחים בפניהם את הדלתות בכל מיני מקומות אקדמאיים – רק אז הם מבינים את כל התהליך, ורק אז הם אומרים – "עכשיו אנו מבינים למה היה צריך לעבוד קשה".

שבת שלום ומבורך ובשורות טובות

חודש טוב – שיהיו בשורות טובות

אוהבכם ומוקירכם מאוד

שרגא פרוכטר – ראש הישיבה

